

16 มกราคม 2550

เรียน ผู้จัดการ

บริษัทจดทะเบียนทุกแห่ง

ที่ กต.จ.(ว) 1 /2550 เรื่อง ขอซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล
ในรายงานประจำปี (แบบ 56-2)

ด้วยสำนักงานพบว่ารายงานประจำปี (แบบ 56-2) ของบริษัทจดทะเบียน
หลายบริษัทยังเปิดเผยข้อมูลไม่ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ตามแบบที่สำนักงานได้กำหนดไว้ สำนักงาน
จึงขอซักซ้อมความเข้าใจในหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้ ที่บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มักเปิดเผยข้อมูล
ไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปปรับปรุงในการจัดทำแบบ 56-2 ในปีต่อ ๆ ไป

1. ปัจจัยความเสี่ยง

จากการตรวจแบบ 56-2 ในปีที่ผ่านมา (ปี 2548) พบว่า บริษัทจดทะเบียน
หลายแห่งยังเปิดเผยความเสี่ยงไม่ครบถ้วน เปิดเผยลักษณะความเสี่ยงไม่ละเอียดพอที่ผู้ลงทุน
จะวิเคราะห์ผลกระทบได้ หรือเปิดเผยในเรื่องที่เป็นความเสี่ยงทั่วไปทางธุรกิจโดยไม่ได้เปิดเผย
ความเสี่ยงที่กระทบกับบริษัทเป็นการเฉพาะ สำนักงานจึงขอเรียนว่าการเปิดเผยความเสี่ยง
มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ลงทุนได้รับทราบถึงความเสี่ยงของกิจการเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์
การลงทุนในกิจการซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญมากเนื่องจากเป็นปัจจัยที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจ ทั้งนี้
ผู้ลงทุนแต่ละรายมีความสามารถในการรับความเสี่ยงที่ไม่เท่ากัน ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลจะต้อง
ถูกต้อง ครบถ้วน และชัดเจน โดยข้อมูลปัจจัยความเสี่ยงควรอธิบายอย่างน้อยเกี่ยวกับลักษณะของ
ความเสี่ยง มูลค่าและปริมาณของรายการที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง ผลกระทบต่อบริษัท ทั้งนี้
หากบริษัทมีวิธีการบริหารความเสี่ยงของกิจการก็สามารถอธิบายได้

กรณีต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงที่เพียงพอ

(1) ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ

ตัวอย่าง กรณีการพึ่งพาลูกค้ารายใหญ่รายเดียวตั้งแต่อ้อยละ 30 ของ

ยอดขายรวม

บริษัทมีลูกค้ารายใหญ่รายหนึ่งซึ่งมียอดสั่งซื้อสินค้าจากบริษัทประมาณ ร้อยละ 30 ของรายได้รวม ซึ่งที่ผ่านมาบริษัทมีความสัมพันธ์อันดีกับบริษัทดังกล่าว อย่างไรก็ตาม บริษัทมีคู่แข่งหลายราย ดังนั้น หากบริษัทสูญเสียลูกค้ารายดังกล่าวไปเนื่องจากไปซื้อสินค้ากับบริษัทคู่แข่ง โดยหากบริษัทไม่สามารถหาลูกค้ารายอื่นมาทดแทนได้ก็จะมีผลกระทบต่อรายได้ของบริษัทในจำนวน เดียวกัน

ตัวอย่าง กรณีวัตถุดิบสำคัญมูลค่าตั้งแต่ร้อยละ 30 ของต้นทุนรวมมีราคาผันแปรมาก

บริษัทดำเนินธุรกิจรับจ้างขนส่งสินค้าซึ่งต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นต้นทุนหลัก (คิดเป็นร้อยละ ____ ของต้นทุนรวม) ทั้งนี้ ราคาน้ำมันในปีที่ผ่านมาได้รับสูงขึ้นประมาณ ร้อยละ ____ ซึ่งทำให้บริษัทได้รับผลกระทบจากการปรับราคาของน้ำมันดังกล่าวเป็นอย่างมาก เนื่องจากค่าจ้างขนส่งสินค้าที่บริษัททำสัญญากับลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นค่าจ้างคงที่ตามระยะทาง หรือจำนวนการขนส่งสินค้า อย่างไรก็ตาม บริษัทได้เริ่มเปลี่ยนแปลงสัญญาว่าจ้างโดยการให้ผู้ว่าจ้างจ่ายค่าน้ำมันตามจริงซึ่งบริษัทคาดว่าจะทยอยเปลี่ยนแปลงสัญญาให้เสร็จทั้งหมดได้ภายในปี ____ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากการผันผวนของราคาน้ำมันลง

(2) ความเสี่ยงด้านการเงิน

ตัวอย่าง กรณีการมีเงินกู้ยืมจำนวนมาก

ณ สิ้นปี ____ บริษัทมีเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน ____ จากสถาบันการเงิน เพื่อลงทุนในโครงการ ____ โดยจะต้องชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตั้งแต่ปี ____ ถึงปี ____ โดยบริษัทมีข้อตกลงกับสถาบันการเงินเจ้าหนี้ว่าจะต้องดำรง D/E ไว้ไม่เกิน 2.5 เท่า ตลอดอายุสัญญากู้เงิน โดยปัจจุบันบริษัทมี D/E เท่ากับ 2.3 เท่า บริษัทจึงมีความเสี่ยงหากบริษัทไม่สามารถดำรงค่า D/E ไว้ได้ก็จะทำให้เกิดสัญญากู้ยืมเงินซึ่งหากเจ้าหนี้หยุดการให้กู้ยืม หรือมีการปรับเงื่อนไขเงินให้กู้ยืม ก็อาจมีผลกระทบต่อสภาพคล่องและฐานะการดำเนินงานของบริษัทได้

(3) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย

ตัวอย่าง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกฎหมายการค้าเสรี

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ A ของบริษัทซึ่งคิดเป็นรายได้ร้อยละ 30 ของบริษัทได้รับความคุ้มครองจากกำแพงภาษี โดยผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีอัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 20 ซึ่งขณะนี้รัฐบาลกำลังเจรจา FTA กับประเทศคู่แข่งที่ผลิตสินค้าดังกล่าว ซึ่งมีเงื่อนไขว่าประเทศไทยจะต้องยกเลิกกำแพงภาษีสำหรับสินค้านี้ในปี ____ หากการเจรจาเป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าวบริษัทจะมีคู่แข่งเพิ่มขึ้นและอาจทำให้รายได้รวมและอัตรากำไรของบริษัทลดลง

2. โครงสร้างการถือหุ้นและการจัดการ

(1) ในการเปิดเผยรายชื่อกลุ่มผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรกนั้น ตามข้อกำหนด บริษัทจะต้องตรวจสอบความสัมพันธ์ของผู้ถือหุ้นว่าอยู่ภายใต้ผู้มีอำนาจควบคุมเดียวกันหรือไม่ เพื่อนำมาเปิดเผยรวมกันในลักษณะของกลุ่มผู้ถือหุ้นตามลำดับดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ บริษัทจะต้องเปิดเผยกลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่โดยพฤติการณ์มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดการ โดยเฉพาะผู้ถือหุ้นที่มีการจัดส่งตัวแทนเข้าร่วมในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ หากผู้ถือหุ้นดังกล่าวมีชื่อเป็นบริษัทนิติบุคคล หรือ nominee account บริษัทจะต้องตรวจสอบ ultimate shareholder ที่แท้จริงของบุคคลดังกล่าวและเปิดเผยชื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหลักที่เป็นผู้ถือหุ้นที่แท้จริงด้วย เว้นแต่จะมีเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจทราบผู้ถือหุ้นที่แท้จริงได้

(2) ในการระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกรรมการแต่ละชุด โดยเฉพาะคณะกรรมการบริหารและประธานเจ้าหน้าที่บริหารควรระบุให้ชัดเจนถึงอำนาจอนุมัติ เช่น ลักษณะรายการที่ได้รับมอบอำนาจ และวงเงินที่สามารถอนุมัติของแต่ละรายการด้วย

(3) ในการสรุปความเห็นคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในของบริษัท ให้อธิบายว่าระบบควบคุมภายในของบริษัทและระบบควบคุมดูแลการบริหารงานของบริษัทย่อยมีความเหมาะสมเพียงพอแล้วหรือไม่ อย่างไร นอกจากนี้ หากผู้สอบบัญชีและคณะกรรมการตรวจสอบมีข้อสังเกตเกี่ยวกับระบบควบคุมภายใน ให้ระบุและอธิบายด้วยว่าบริษัทได้ดำเนินการแก้ไขแล้วหรือไม่ อย่างไร

3. รายการระหว่างกัน

การเปิดเผยรายการระหว่างกันมีเจตนารมณ์เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำรายการระหว่างบริษัทกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และเพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าการทำรายการเหล่านี้เป็นธรรม มีความสมเหตุสมผล และเป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้น ดังนั้น ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการระหว่างกันอย่างน้อยควรจะครอบคลุมในประเด็น ดังนี้

(1) ชื่อและความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีความขัดแย้ง

(2) ลักษณะและปริมาณรายการระหว่างปี (รวมทั้งรายการคงค้าง) เช่น มูลค่าการซื้อขายสินค้าและบริการ การกู้ยืมเงิน/ให้กู้ยืมเงิน การค้าประกัน การเช่าอาคาร การเช่าเครื่องจักร รวมทั้งให้อธิบายถึงความต่อเนื่องของรายการด้วยว่ารายการดังกล่าวเป็นรายการที่กระทำอย่างต่อเนื่องหรือกระทำตามความจำเป็นเป็นครั้งคราว

(3) เหตุผลในการทำรายการควรอธิบายว่าเหตุใดจึงต้องทำรายการดังกล่าวกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง และทำแล้วมีประโยชน์กับผู้ถือหุ้นอย่างไร และมีนโยบายการกำหนดราคาและเงื่อนไขการค้าระหว่างกันอย่างไร ความเป็นธรรมและสมเหตุสมผลอย่างไร

(4) มาตรการในการกำกับดูแล คณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจสอบรายการแล้วหรือไม่ว่าเป็นประโยชน์กับผู้ถือหุ้นอย่างไร และมีความเห็นอย่างไร

ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีบริษัทจดทะเบียนบางบริษัทไม่เปิดเผยข้อมูลในส่วนนี้โดยอ้างอิงให้ไปดูรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงินเท่านั้น ซึ่งข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินจะมีข้อมูลโดยสรุปที่ไม่มีรายละเอียดของรายการและไม่มีคำอธิบายความจำเป็นและความสะดวกสมเหตุสมผลของรายการและมาตรการการอนุมัติรายการระหว่างกัน จึงทำให้การเปิดเผยข้อมูลมีรายละเอียดไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ ในการเปิดเผยนโยบายการกำหนดราคานั้นมักจะมีการเปิดเผยที่ไม่ชัดเจน เช่น เปิดเผยว่าราคาเป็นไปตามธุรกิจปกติ หรือเป็นราคาที่ตกลงร่วมกัน ซึ่งการเปิดเผยที่ถูกต้องบริษัทจะต้องอธิบายว่าราคาดังกล่าวเป็นราคาเดียวกับการทำรายการกับบุคคลภายนอกหรือเป็นไปตามราคาตลาดหรือไม่ อย่างไร หากไม่ใช่ ควรอธิบายว่ามีหลักเกณฑ์การกำหนดราคาที่มีความเป็นธรรมและสมเหตุสมผลอย่างไรด้วย

ตัวอย่าง การเปิดเผยข้อมูลการทำรายการระหว่างกัน

ชื่อและ ความสัมพันธ์	ลักษณะรายการ	มูลค่า (บาท)	ความจำเป็นและสมเหตุสมผล
บริษัท A (มี นาย ก ซึ่งถือ หุ้นในบริษัท จดทะเบียน 15% และถือ หุ้นในบริษัท A 51%)	บริษัทจดทะเบียน ว่าจ้าง ให้บริษัท A ขนส่งสินค้า ให้	XXX	บริษัทจดทะเบียนจ้างให้บริษัท A ขนส่งสินค้า โดย บริษัท A คิดราคาค่าขนส่งเท่ากับลูกค้ารายอื่น ๆ ทั่วไป นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีความสะดวกในการ ให้บริการได้รวดเร็วในกรณีที่ต้องการความเร่งด่วน ซึ่งรายการดังกล่าวคณะกรรมการตรวจสอบได้ พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเป็นธรรมและ สมเหตุสมผลแล้ว

4. คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

หัวข้อดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารทำความเข้าใจกับผู้ลงทุนเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาของบริษัท ผู้บริหารจึงควรใช้ช่องทางดังกล่าวในการอธิบายถึงผลกระทบหรือเหตุการณ์สำคัญที่บริษัทได้ประสบในระหว่างปี ดังนั้น ในการอธิบายหัวข้อดังกล่าวบริษัทจึงควรเปิดเผยและวิเคราะห์ฐานะของบริษัทให้ชัดเจนถึงประเด็นต่อไปนี้

(1) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของบริษัทโดยวิเคราะห์ถึงรายได้ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร กำไร (กำไรขั้นต้น กำไรจากการดำเนินงาน กำไรสุทธิ) อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น โดยต้องไม่เป็นการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวเลขแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงตัวเลขที่สำคัญ และควรวิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบให้ชัดเจนด้วย เช่น หากบริษัทมีรายได้เพิ่มขึ้นมาก ก็ควรวิเคราะห์ด้วยว่าเกิดจากเหตุใด เช่น เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงในด้านราคาขายหรือปริมาณการขาย

(2) วิเคราะห์ฐานะการเงินของบริษัท โดยให้วิเคราะห์

สินทรัพย์

- วิเคราะห์ส่วนประกอบของสินทรัพย์ที่สำคัญและสาเหตุการเปลี่ยนแปลง
- วิเคราะห์คุณภาพของสินทรัพย์ เช่น การด้อยค่าของสินทรัพย์ การตั้งสำรองค่าเผื่อของการลดลงของเงินลงทุนกรณีบริษัทมีเงินลงทุนในบริษัทที่มีปัญหาการดำเนินงาน วิเคราะห์อายุลูกหนี้ และการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญรวมทั้งความคืบหน้าในการติดตามหนี้ในกรณีที่บริษัทมีลูกหนี้ค้างชำระเกินกำหนดเวลา

หนี้สินและแหล่งที่มาของเงินทุน

- ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุน อาจวิเคราะห์ D/E ว่าอยู่ในระดับเหมาะสมหรือไม่ โดยเปรียบเทียบกับกิจการอื่นในอุตสาหกรรม และหากโครงสร้างเงินทุนมีการเปลี่ยนแปลงให้อธิบายสาเหตุและผลกระทบด้วย

- ส่วนของผู้ถือหุ้น อธิบายสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น เช่น ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขายหุ้นเพิ่มทุน และผลกระทบต่ออัตรากำไรต่อหุ้นในลักษณะ fully diluted

- หนี้สิน ให้แสดงรายละเอียดการกู้ยืมเงิน เช่น ลักษณะและประเภทของเงินกู้ยืมมูลค่าการกู้ยืม อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาครบกำหนด หลักประกัน เงื่อนไขที่มีผลต่อการกู้ยืม และความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัท

สภาพคล่อง

- วิเคราะห์กระแสเงินสดจากกิจกรรมต่าง ๆ โดยวิเคราะห์รายการสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ หากกระแสเงินสดจากการดำเนินงานติดลบหรือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ให้วิเคราะห์ถึงสาเหตุโดยละเอียดด้วย
- วิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่องที่สำคัญ เช่น current ratio, quick ratio

ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวนอกจากจะจำเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุนแล้ว ยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่บริษัทท่านในทัศนคติของผู้ลงทุนและตลาดทุนของประเทศโดยรวม สำนักงานจึงใคร่ขอความร่วมมือจากบริษัทท่านในการเปิดเผยข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน อย่างน้อยขอให้ปฏิบัติตามแนวทางที่กล่าวข้างต้นต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายชาติ จันทนยิ่งยง
(นายชาติ จันทนยิ่งยง)
ผู้ช่วยเลขาธิการอาวุโส
เลขาธิการ^{แทน}

ฝ่ายจดทะเบียนหลักทรัพย์

โทร. 0-2263-6111

โทรสาร 0-2651-5949